

-ZÁRADÉK-

A Zalaszentői Kópékuckó Óvoda Nevelőtestülete 2017. december 18.-i ülésén elfogadott óvodai pedagógiai program módosítását, 2017. december 19.-én az óvoda vezetője határozattal jóváhagyta.

A program 2017. december -20.-án lép hatályba.

Zalaszentő, 2017. december 20.

Vajda Károlyné
óvodavezető

ZALASZÁNTÓI KÓPÉKUCKÓ ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Vajda Károlyné
óvodavezető

Tartalom

Bevezetés	3.
I. Az óvoda jellemző adatai	4.
1. Személyi feltételek	4.
2. Tárgyi feltételek	5.
3. Szubjektív feltételek	6.
- az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése	6.
- az óvodapedagógus modell szerepe	6.
- az óvónő és a dajka együttműködése	7.
II. Gyermekkép, óvodakép	8.
III. A tevékenységközpontú nevelés célja és feladatai	8.
1. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében	10.
2. A szocializálódás színtere	11.
- befogadás időszaka	11.
- egészséges életmódra nevelés	12.
3. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében	13.
4. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében	15.
IV. A fejlesztés tartalma	17.
1. A játék és tanulási tevékenység	17.
- helyzet elemzés	21.
2. Társas közösségi tevékenység	22.
3. Munka tevékenység	24.
4. Szabadidős tevékenység	27.
V. A komplex foglalkozások rendszere	28.
1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások	28.
- anyanyelv	28.
- matematika	30.,
2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások	31.
- természet- társadalom-ember	31.
- művészeti tevékenység	33.
- mesélés-verselés- dramatizálás-bábozás	35.
- vizuális tevékenység	35.
- ének-zene- énekes játék	36.
3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek, mindennapi testnevelés	37.
4. Hagyományörzés az óvodában (gyermek tánc)	38.
5. Ünnepeink	39.
VI. A nevelés tervezése és időkeretei	41.
1. A fejlesztés módszere	41.
2. A fejlesztés kerete	42.
3. A nevelés időkeretei	42.
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	44.
VIII. Óvodánk kapcsolatai	45.
IX. Legitimációs záradék	49.

Bevezetés

Az 1993. évi LXXIX. tv. és annak módosításai pedagógiai szabadságot határoztak meg számunkra. A törvényi változásokkal nagy feladat állt előttünk. Mivel kis létszámú testület a miénk, nem vállalkoztunk önállóan programírássra. Megpróbáltunk a korábban kialakított „óvodai arculatunkhoz” leginkább hasonló szemléletű programot adaptálni. Így esett a választásunk Fábrián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési programjára. Ezt egészítettük ki hagyományőrzéssel. A népi kultúra értékeit, hagyományait szeretnénk közvetíteni, mert úgy gondoljuk, hogy a hagyományok által őrizhetjük meg azon tudást és tapasztalatokat, melyeket elődeink felhalmoztak. Óvodánk számára eredményesnek bizonyult az alkalmazott program. Nevelőtestületünkben igazi csapatmunka folyik. Büszkék vagyunk értékeinkre, elégedettek vagyunk eredményeinkkel, amelyekhez a program is hozzá segített. Az újabb törvényi előírások figyelembe vételével ismét módosítottuk programunkat. Az elemzés és az értékelés során feltárt jól működő folyamatokat, módszereket megőrizzük, megerősítjük, a kevésbé működőket megváltoztatjuk.

Kedves Olvasó!

Ahhoz, hogy óvodánkról valóságos képet tudjon alkotni, kérjük, tanulmányozza át nevelési programunkat.

I. Az óvoda jellemző adatai

Intézményünk neve: Zalaszántói Kópékuckó Óvoda

OM azonosító: 202426

Intézményünk címe: Zalaszántó, Zrínyi u. 14.

Telefonszáma: 83/370-014, 06-30/628-8871

Fenntartó szervek: Zalaszántó Község Önkormányzata

Az óvoda vezetője: Fekete Zoltánné

Óvodánk 1963-ban épült és azóta áll a 3-7 éves korú kisgyermekek rendelkezésére. Az épület külső arculata nem változott, belső átalakítások több alkalommal is történtek az évek során (komfortosítás, központi fűtés, raktár, irodaépület létrehozása, konyha korszerűsítése...)

Az épület mostani formáját 2006-ban nagy átalakítással nyerte el. Kialakításra került elkülönítő szoba, megújult a vizesblokk, teljes nyílászáró-padlózat- és tetőcsere, világítás- és fűtésrendszer rekonstrukció, udvari játékok bővítése, KRESZ - park kialakítása történt. Számítógép és fénymásoló is rendelkezésünkre áll. 2008-ban riasztó felszerelésére került sor. Az évek során több karbantartási munka is folyt az óvodában, 2017-ben befejeződött az épület szigetelése, a fűtés korszerűsítése, kazán cseréje.

Jelenleg óvodánk a „Kötelező eszközjegyzék” törvényi előírásainak megfelel.

Óvodánkba több község kisgyermekai járnak, Zalaszántó, Vindornyalak, Várvölgy, Vindornyaszőlős, Vállus, Keszthely, Karmacs, Bazsi.

1. Személyi feltételek:

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

3 óvodapedagógus – felsőfokú végzettségűek

1 dajka – szakképzett

Az óvoda vezetője 2017-ben „Közoktatási vezető és pedagógus” szakvizsgát szerzett.

Az óvónők különféle továbbképzéseken gyarapítják tudásukat.

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk helyiségei:

- előtér
- gyermeköltöző
- 2 csoportszoba
- mellékhelyiségek
- elkülönítő helyiség
- konyha (melegítő és átadó)
- raktárépület
- iroda

A csoportszobák tágasak, világosak, max. 25 gyermek befogadására alkalmasak. Az egymásba nyíló csoportszobák lehetővé teszik, hogy betekinthessünk a másik csoportban folyó tevékenységbe és így a kooperáció és kommunikáció gyakorlása a nap folyamán kölcsönösen és akadálytalanul megvalósulhat. A csoportszobák bútorai, berendezései, függönyei megújultak, esztétikusabb környezet várja a gyermekeket. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a környezetesztétika megteremtésére. Igyekszünk saját készítésű faliképekkel is otthonosabbá, vidámabbá varázsolni a kicsiket körülvevő óvodai világot.

Udvarunk tágas, füvesített, árnyas és napsütötte egyben. Terebélyes lombkoronájú diófák biztosítanak árnyékot a nagy melegben. A növények kiváló alkalmat adnak az évszakok változásainak nyomon követéséhez, megfigyeléséhez. Rendelkezünk veteményes- és virágoskerttel, ezek a lehetőségek is gazdagítják a gyermekek tevékenységét. A mozgásfejlesztő fajták az udvarra csábítják az apróságokat. Az udvar különösen ideális a program feladatainak megvalósítására. Létesítményeit, játszóhelyeit, felszereléseit tudatosan megterveztük, hogy a gyermekek biztonságát, egészségük megőrzését szolgálják, s tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését.

A rendelkezésünkre álló szakkönyv ellátottság – ismeretterjesztő-, segédkönyvek – színvonal feletti. A kézről-kézre járó mesekönyvek tönkremennek, ezeket rendszeresen pótoljuk. Évente 3-4 alkalommal jelentős árengedménnyel könyvvásárt szervezünk a szülők részére, s azt itt kapott jutalékból a könyvállományunkat bővítjük.

Örömmel nyugtázzuk, hogy a gyermekeink is szívesen lapozgatják a képeskönyveket, s talán hozzá járulunk ahhoz, hogy a későbbiekben is szeressék, értékeljék azokat, majd érdeklődésüknek megfelelően olvassanak is. Eszközellátottságunk a játék tevékenységhez, az értelmi és mozgásfejlesztéshez megfelelő. A program céljához rendelt eszközrendszer fejlesztésére tudatosan, célzottan törekszünk, de még vannak olyan tárgyi és dologi előírások, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni és pótolni kell (pl. a babaház).

2006-tól mini KRESZ-park is rendelkezésre áll a gyermekek számára, így megismerkedhetnek a biztonságos közlekedés alapszabályaival.

Ehhez kerékpárok, rollerek, jelzőtáblák és egyéb segédeszközök is rendelkezésre állnak.

A szűkös költségvetési kereten túl, a színvonalasabb szakmai munkához főként önerőből, önkormányzati, szülői, támogatói segítséggel, rendezvények szervezésével igyekszünk többletforrást előteremteni.

A megújulásra kész nevelőtestületünk természetes igénye, hogy megfeleljen mind a szűkebb, mind a tágabb környezeti elvárásoknak. További terveinkben szerepel a rendszeres önképzés, továbbképzés, a külső kapcsolatok erősítése, a pályázati lehetőség kiaknázása.

3. Szubjektív feltételek

- Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése

A hangsúly az aktív kétpólusú együttműködésre kerül. Az aktív nevelés tevékenységközpontú és tevékenységre alapozott nevelés. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. Ezt komolyan kell venni és beépíteni a fejlesztési elképzelésünkbe. A gyermeket ugyanis saját környezete, saját tapasztalatai, élményei befolyásolják, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni a nevelés folyamatában, hanem éppen ellenkezőleg ezekre az élményekre, tapasztalatokra szükséges ráépíteni, megtervezni a gyermeki tevékenységet. A fejlesztés során abból kell kiindulni, ami a gyermeket, körülveszi, foglalkoztatja és érdekli. Ezzel válik lehetővé a gyermek cselekvési kedvének bekapcsolása a nevelés folyamatába.

- Az óvodapedagógus modell szerepe

A tevékenység központú óvodai nevelés az óvodapedagógus kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban. A gyermek utánzási hajlamából következően az óvodapedagógusnak kiemelt azonosult indukáló szerepe van. Óvodás korban, de későbbi életkorban is példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Éppen ezért nagyon fontos hogy mit és hogyan mond a pedagógus, miként viselkedik, hogyan öltözködik stb. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz kizárólag szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért. Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül elsősorban a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és az óvoda között. Ilyenkor az óvodapedagógusnak rendkívül tapintatosnak és kizárólag a gyermek értékeit figyelembe véve kell közelíteni a megoldás felé. A

gyermek már megtanul és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteletben kell tartani.

Az óvónő mintegy átveszi, átvállalja a gyermek óvodai életében az anya szerepét. Az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Ezért gondoljuk azt, hogy a gyermek harmonikus fejlesztésének alapkövetelménye abból indul ki, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolat alapja és mintája egész gyerekkoron át a gyermek-szülő viszony. A biztonságérzet egyik biztosítója a testi kapcsolat, az ölelés szorossága. Az óvodában még 6-7 éves korban is igénylik a gyermekek a gyakori simogatást, szeretgetést, ölelést. A gyermek és az óvodapedagógus aktív együttműködése a felnőtől is másfajta beállítódást, viselkedést igényel. El kell fogadnia, hogy nem csak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk tevékeny és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartás feltételezi az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzet felismerő képesség meglétét. Tudomásul kell vennünk, hogy olyan nevelő képes a gyermeket életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel. A tevékenység központú programmal dolgozó óvodapedagógusok merészen elengedhetik a fantáziájukat, mert minden, a csoportot érintő kérdésben, legyen az napirend, vagy tartalmi kérdés, szervezési akadály, vagy az élet adta helyzet, nem csak lehet, de kell is a lehetőségekhez mérten a döntésekbe a gyermekeket bevonni.

- Az óvónő és a dajka együttműködése

A dajka jelenléte és szerepe az óvodai nevelésben korábban kevésbé jelentett pedagógia munkát, sőt azt tapasztaltuk, hogy mintegy kirekesztődnek a dajkák a nevelési folyamatból. A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagógussal összehangoltá válik, közvetlen segítőjének tekintjük. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki épp úgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttekből kiinduló nevelő hatásokat.

II. Gyermekkép, óvodakép

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki.

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatására a gyermeknek koronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A gyermeket körülvevő személyi - és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

A 3-7 éves gyermek életkori sajátosságaiból adódik nagyfokú érdeklődése, kíváncsisága. Fontos a gyermeki cselekedtetés, élmény - és tapasztalatszerzés, amelyek megteremtik személyisége fejlesztésének lehetőségeit. Erre a legjobb eszköz a játék, amely ennek az életszakasznak legfontosabb tevékenysége. A gyermeket hagyjuk eleget és elmélyülten játszani, akkor fejlődése is biztosított.

Alapfeltétel az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör, szerető és értő figyelem, amely a kisgyermeket óvodába lépésének első percétől kezdve körül kell, hogy vegye.

Fontos számunkra, hogy neveljük gyermekeinket a természetes társas szükségletek kielégítésére, és a különbözőségek elfogadására, tiszteletére. A nevelési programunk figyelembe veszi a nemzeti, etnikai, kisebbségi és a sajátos nevelést igénylő gyermekek óvodai nevelés irányelvét.

III. A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja és feladatai

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési szerepének kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. A gyermeki személyiséget úgy határozzuk meg, mint egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény aktivitását. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés - az érés - sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda, nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Tehát nem csupán "megengedi", hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni az óvodáskorban a gyermekeket.

A kooperáció és a kommunikáció az adott nevelési intézmény lehetőségei között valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmat foglalja magába:

A kooperáció konkrét tartalma:

A társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös összehangolt erőfeszítésén alapuló újratermelése

A kommunikáció konkrét tartalma:

a közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják.

Az óvoda a pedagógiaileg segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni a társakkal együttműködni, el kell lennie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ez, akárhogy is nézzük, komplex életfeladat, a szociális tanulás intenzív formája. Ennek egy részét - eltérő kulturális színvonalon - a családok teljesítik. Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, azaz: kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

A társadalom és az egyén kölcsönviszonyának valamiképpen a nevelés fogalmában is tükröződnie kell. Felfogásunk szerint a nevelés a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése, a mi esetünkben a **tevékenységközpontú óvodai nevelés célja:**

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a.) **a teljes gyermeki személyiség fejlesztését** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- b.) **az életre való felkészítést** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Ez a pedagógiai program - az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében - fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. A nevelési alaphelyzet, mindenek előtt az adott nevelési intézményre jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében és által léteznek.

A nevelés, mint "tudatos értékválasztás" a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés, ezért a nevelési alaphelyzetbe szervesen

illeszkedő rendszeres tevékenységeket úgy kell értelmeznünk, mint a pedagógiailag meghatározott szocializáció igazi determinánsait.

A tevékenységközpontú óvodai program nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és az óvodáskori adottságokat. Ezeket alapnak tekinti a nevelés alapnormáinak megvalósításához. Programunk vallja, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

Mire orientálhat az óvoda? A szélesen értelmezett életfeladatokra. Az óvoda feladata tehát nem a szűken vett iskolai feladatokra való felkészítés. Mi azt állítjuk, hogy az életfeladatokra orientálás az igazi tennivaló. Azt mondjuk, hogy az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

A nevelési cél elérésének feltételei:

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani.

1. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek, fejlődő személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja. A családi hatások a legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyerekhez, a gyereknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak neki a családi életben belül. A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van (lehet) az elsődleges szocializáció során. Az óvoda nagy előnye a családdal szemben, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az óvoda tehát nem a spontán szocializációnak, hanem a pedagógiailag determinált szocializációnak a színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik. Az óvodáskorú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben az a családi légkör határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése, pl. a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy gyermek a környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön.

Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kívánalmakkal találkozik. Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és együttérzés készséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai légkör, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. Azok a gyerekek pedig, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek.

Az érzelmi nevelés feladatai:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése

2. A szocializálódás színtere

Befogadás időszaka

Az óvodakezdés első benyomásai meghatározzák a gyermekeknek, szülőknek az óvodához való viszonyát, a kapcsolat minőségét. Fontos számunkra, hogy az új környezetben minél rövidebb idő alatt szerezzon olyan biztonságérzetet, amely meghatározza további szociális viselkedésének alakulását. A helyi adottságok kedvezőek a befogadásunk szempontjából, ugyanis a gyermek óvodába lépése előtt is kapcsolatban vagyunk a családokkal. Többnyire „mindenki mindenkit” ismer. A szülők többször is betérnek az óvoda udvarára és együtt játszhatnak a gyerekek. A kiscsoportos óvó néni a nevelési év kezdetén a csoportban lévő ovisokat az új társak fogadására hangolja. Mindig vannak szívesen anyáskodó gyermekeink, akik segítségünkre vannak. A fokozatos befogadást fontosnak tartjuk, hosszú évek óta bevált módszerünk. Természetesen lehetőség van igény szerint, hogy a szülők is bejöhetnek a csoportszobába és együtt élik meg a kezdeti nehézségeket. Mindig is nagy gondot fordítunk az esztétikus környezet kialakítására, hiszen a nap nagy részét az óvodában töltjük. Az esztétikai nevelés érzékszerveken, érzelmeken átható folyamat. A gyermekek az őket körülvevő környezeti ingerekre érzékenyen reagálnak. Kiemelt feladatunk, hogy az ingerszegény környezetből érkező gyermekeink számára esztétikai élményt nyújtson az óvoda. A csoportszobák díszítése, az udvar virágosítása biztonságérzetet, melegséget nyújt az újonnan érkezőknek.

Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása, ebben az időszakban kiemelt jelentőségű. A testi szükségletek kielégítése, a gyermekek gondozása, egészségének védelme, edzése, a testi képességek fejlesztése, a nagyfokú mozgásigény kielégítése, a harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztés, a testápolás, az egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása, mind az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságából tervezett feladat. Ügyeltünk arra, hogy óvodánk helyiségeiben a padló, a burkolat, a bútorok olyan anyagból készüljenek, amelyek jól tisztíthatók és fertőtleníthetők legyenek. Csoportszobáink falai világosak, nagy ablakokkal, amik a természetes fény besugárzását szolgálják és a nap folyamán a többszöri levegőcserét is lehetővé teszik. Igyekeztünk olyan berendezési tárgyakat beszerezni, amelyek gyermekléptékűek, esztétikusak.

Természetes anyagból készült tárgyakkal tarkítottuk környezetünket.

A bútorok könnyen mozdíthatóak, ügyeltünk arra, hogy kizárjuk a balesetveszélyt. Mivel az óvodánk nem rendelkezik tornateremmel, heti egy alkalommal igénybe vesszük az iskola tornatermét, így a gyermekek természetes mozgásigényét ki tudjuk elégíteni. Jó idő esetén udvarunk füves, árnyas részei és KRESZ-park állnak rendelkezésünkre. A KRESZ-park segítségével egyrészt megismerhetik az alapvető közlekedési szabályokat, másrészt azért, hogy legyen udvarunknak olyan betonozott része, amely speciális mozgások gyakorlását teszi lehetővé (pl. labdajátékok, rollerezés, kerékpározás...).

Udvarunkban fedett tér a babaház, amely felújításra szorul. Itt lehetőségünk van pl. kézműves tevékenység szervezésére, s növelhetjük a gyermekek szabad levegőn tartózkodását. A veteményeskert gondozása ismereteiket gazdagítja, és változatos tevékenységet biztosít számukra. Az egészséges életmódban nagy szerepe van az étkezésnek, amelyek azonos időpontban ismétlődnek (tízórai, ebéd, uzsonna). A gyermekek egészséges fejlődésének fontos feltétele az egészséges, vitamindús táplálkozás. Előadásokkal, újságcikkkel, beszélgetésekkel igyekszünk ebben a szülők segítségére lenni. A helyi adottságok lehetővé teszik, hogy a szülők gyümölcsökkel, zöldségekkel tegyék változatosabbá étkezésünket. A gyermekek fejlődését a védőnő és az intézmény orvosa is figyelemmel kíséri, s ha kell, segítséget nyújt a családoknak. Fontosnak tartjuk az egészséges élettér kialakítását, mert ez lehetővé teszi gyermekeink egészséges testi fejlesztését. A fejlesztés tehát azután kezdődik, miután a gyermek beilleszkedik a csoportba, jól érzi magát, alapvetően derűs, vidám légkör veszi körül, megismerkedett a gyermekekkel, felnőttekkel, azaz bátran, biztonságosan mozog az őt körülvevő környezetben. Gyermekek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladat, olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi annak a kedvező

hatásnak a kialakulását, ami a gyermek további fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul. (Egészségfejlesztési program melléklet)

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése

3. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek.

A gyermek tevékenykedő lény. Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A gyermeki tevékenység fogalma összefoglalható az alábbiakban:

- a.) Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze
- b.) Képesség felhasználás, képességfejlesztés eszköze

A nevelő hatás belső- a tevékenység tartalmából eredő - feltételei:

- a.) az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen (aminek hasznosságát egyre szélesebb közösség ítélni meg)
- b.) a célkitűző és célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön
- c.) a tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége biztosítva legyen
(csak a végigvitt, befejezett tevékenységnek van élményereje)
- d.) a tevékenységrendszer teljessége zavartalan legyen kettős szempontból:
 - elégítse ki a gyermekek akciószükségletét
 - oldja meg az adott gyermekközösség valamennyi feladatát (az önkiszolgálástól a csoportélet kialakításáig - a csoportélet kialakításától a környezet formálásáig)

A nevelő hatás pedagógiai feltételei:

- a.) A tevékenység pedagógiai előkészítése (ráhangolás, tudatosítás stb.) közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.
- b.) A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel (semmit se végezzünk el a gyerekek helyett, de mindenben segítsünk, amikor arra szükségük van a gyerekeknek.).
- c.) A tevékenység pedagógiai értékelése ugyancsak alapvető feladata az óvodapedagógusnak. A siker, sikertelenség okai, a jól vagy rosszul megválasztott tevékenységi mód, az együttműködés megléte vagy hiánya stb. lehet az értékelés kiinduló alapja.

A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenységshierarchiaként:

A gyermek számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. A gyermeki tevékenység szervezésekor szükséges figyelembe venni a 3-7 éves korú gyermekek tevékenységének jellemzőit. A 3-7 éves korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvés változás felkelti a gyermek figyelmét és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodáskorú gyermeknek.

A gyermek tevékenysége gyakran változik, minél kisebb a gyermek, annál gyakrabban változtatja tevékenységi formáit. Ennek következtében egy adott tevékenység általában rövid ideig tart és nincs mindig összhangban a kitűzött céllal. Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve segítheti elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakozását a csoportban. A 3-7 éves korú gyermek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek. A gyermek számára a játék lehet munka is és fordítva. A közösségért végzett feladat lehet játék, esetleg a szabadidő kellemes eltöltése.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban.

4. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek.

Végső soron minden alkotó, termelő képesség társadalmilag szükségesnek tekinthető.

Az egyéni képesség részben öncél, az önmegvalósítás mértéke, részben a társadalmi létezés eszköze, a társadalmi haladás feltétele, forrása. Ezt a kettős meghatározottságot a pedagógiának nem áll módjában megkerülni, a belső arányokon, a tendenciákon azonban lehet módosítani, az önmegvalósítás és a társadalom érdekeit szolgáló tevékenység teljes vagy részleges egybeesését elő lehet segíteni.

A tevékenységsszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással:

A nevelés társadalmilag szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése. Ebben a minőségben egyszerre több részfunkciót teljesít;
a nevelés

- orientáló tevékenység is,
- tevékenységsszervezés is,
- képességfejlesztés is.

Az első két funkcióval korábban már foglalkoztunk. Most a harmadik részfunkció sajátosságait és teljesítésének feltételeit vizsgáljuk közelebbről.

A lehetséges emberi képességek és tulajdonságok száma szinte végtelen; ezeket a képtelenség lenne áttekinteni és külön-külön formálni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének a nevelés szempontjából kitüntetett képességosztályok.

A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók:

- **kooperációs** képességek,
- **kommunikációs** képességek.

Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát, stb. mindenképp az alapul szolgáló tevékenység társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága, stb.) határozza meg.

Más szóval: korántsem mindegy, hogy miben kooperálunk, hogy miről kommunikálunk.

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek:

- a tevékenység a kifejlesztett képesség forrása (mivel a képességek tevékenység közben fejlődnek)
- a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének (a képesség, meghatározott tevékenységekre való alkalmasság)
- a tevékenység a képességfejlesztés eszköze (az adekvát képességek csak konkrét tevékenységek által formálhatók)
- a tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye (a képességek csak meghatározott tevékenységekben nyilvánulnak meg.)

A képességek és a tevékenység annyira mély és genetikus kapcsolatban áll egymással, hogy csak a reáltevékenységekre alapozott nevelésnek lehet igazi esélye a sikeres képességfejlesztésre, hiszen minden képesség valamilyen tevékenységre való alkalmasság, és a képességek csak tevékenységekben fejlődhetnek ki és nyilvánulhatnak meg. Ez az általános képességekre is érvényes. Nincs olyan általános képesség, amelynek ne valamilyen konkrét tevékenység lett volna az eredeti forrása. A kommunikációra és a kooperációra való képességet a gyermek a kommunikáció és a kooperáció egymással összefüggő folyamatában a kommunikáció és a kooperáció gyakorlása közben és által szerezheti meg. Ezek, mint említettük, kitüntetett képességosztályok; bár nem tartalmazzák az emberi képességek összességét, magukban foglalják azokat a lényegi képességeket, amelyek a tudatos emberi élet folytatásához elsőrendűen szükségesek. Az emberi képességek összessége több emberformáló folyamat, pl. a szocializáció, a művelődés eredményeként jelenik meg. Az előbbieket azonban itt is aktív szerepet töltenek be: szervezik, rendezik, hatékonyabbá teszik, stb. az egyén képességstruktúráját.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
- A folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást.
- Minden gyermek képességét önmagához - a saját lehetőségeihez - viszonyítva igyekezzon fejleszteni.

IV. A fejlesztés tartalma

Meggyőződésünk, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakításának. Éppen ezért a tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei:

- 1. Játék és tanulási tevékenység**
- 2. Társas és közösségi tevékenység**
- 3. Munkatevékenység**
- 4. Szabadidős tevékenység**

A feladatrendszer elemei egymást átszőve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát. Ezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert a gyermek életmegnyilvánulásaiban sohasem különülnek el a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggenek egymással. A gyermek számára egy adott tevékenység, mint pl. a sepregetés éppúgy lehet játék és munka is, mint ahogy beletartozhat a közösségi tevékenységek körébe, hiszen másokért, másokkal együttműködve végezheti. Pontosan ez az oka annak, hogy a nevelés tervezésekor nem szedhetjük szét a feladatrendszer elemeit, hanem egységben gondolkodva a tervezett tevékenységekből kiindulva kell a tervezést átgondolnunk. Miután a tanulást a nevelés részének tekintjük, ezért a nevelés és a tanulás tervezésében is a komplex gondolkodásmód, az egymáshoz való kapcsolódás és nem a nevelési területek szétdarabolásának szándéka vezeti gondolatainkat.

1. Játék és tanulási tevékenység

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló helyzeteket, az őt érő élményeket.

Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, gondjait és újraélheti kellemes élményeit. A környező világról, sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé.

A játék tehát olyan összetett tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában céljai eléréséhez.

Az óvodapedagógus tudatossága természetesen sohasem irányulhat a gyermekekre, hiszen kitalált és erőltetett úgynevezett "játékos módszerekkel" nem helyettesíthető a gyermeki tevékenység. A gyermeki tevékenységet - különösen a játékban - nem szabad szűken értelmeznünk. A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy nemcsak a tárgyi, manuális, vagy mozgáshoz kapcsolt tevékenységeket ismerjük el, hanem a "szellemi alkotást" is tevékenységként fogjuk fel a játék során. A gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat. Minden gyermeki tevékenység - beleértve a játékot is - felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységre. Nagyon fontosnak tartjuk, olyan hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melyeknek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség a pedagógus által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen köztudott, hogy 3 éves kor táján még kifejezetten igényli a gyermek a felnőttel való együttjátszást. Csupán a helyes arányok megtalálására kívánjuk a figyelmet felhívni. A nevelési folyamat intenzív képességtermelő jellege ugyanis alapvetően attól függ, hogy milyen szélességben és mélységben képes az óvoda a gyermeki öntevékenység rendszerét kiépíteni. A játékon belül meghatározott eredmény elérését célzó öntevékenység a legfőbb biztosíték arra nézve, hogy az öntevékenység az önfejlődés, az önfejlesztés motívumait, képességeit és készségeit létrehozza.

Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet, az, amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebben ki. A tevékenységközpontú program alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékokra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítania. Külön szót érdemel az élmények szerepe a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból a környezetéből hoz az óvodás, vagy legyen az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző helyzetek megteremtése, az élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi.

Közvetett módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni. Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus által irányított, megtervezett. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. Általában a gyermek spontán szerzett élményei és tapasztalatai nem kapnak kellő figyelmet. A legjobb esetben meghallgatják a felnőttek ezeket az élményeket, de nem számolnak a továbbiakkal vele. A tevékenységközpontú óvodai nevelés nemcsak feltételezi, hanem el is várja az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmét, érzékeny reagáló készségét. Ilyen

pedagógiai alaphelyzetben már valóban nem lesz mesterkéltséget és erőltetett a gyermekek képességeire építve, azt alapul véve fejleszteni az egyént éppúgy, mint a csoportot.

A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermeke fejlesztése érdekében.

Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben, a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti. Gondoljunk például a társakkal való együttjátszás kialakulására, vagy a játékon belüli önállóságra, a másik gyermek játékának tiszteletben tartására, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetőségeire, vagy olyan tulajdonságok szükségességére, mint a mások mozgósításának képessége vagy az alá-, fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítására egy-egy játéksituációban. Beszélhetünk azokról a nagyon is demokratikus, a gyermekközösség elfogadott felső törvényszerűségei szerint kialakított játékon belüli szereposztásokról is, melyek a szerepjátékot a társadalmi gyakorlatban tapasztalható körülmények előzményeivé avatják.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Az egyéni élményen túl. közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékban, együttjátszás a gyermekkel

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal való összefüggéseinek keresztül értelmezzük. A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A tanulás természetesen csupán része a nevelési folyamat egészének. Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségben és

használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Ezt nem lehet kiváltani, vagy helyettesíteni az egyoldalú intellektuális fejlesztéssel, aminek jelentőségét elismerjük, ám mértéke és hatása alatt marad a tevékenységek általi fejlesztésnek. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Ez az oka annak, hogy komplex foglalkozások rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. Egyáltalán nem mellékes az a szempont sem, hogy azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek, a gyerekek hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is. Nem mindegy milyen érdekeltség fejlődik ki a gyermekben a tanulással kapcsolatban, hiszen már kialakulnak annak csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek. Képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás során.

Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában. A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció (jutalom) készítse erre. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Természetesen minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatról van szó. A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, félőssé, visszahúzódóvá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe tehát itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja az egyes gyermekeket, mennyire képes megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével. A program keretjellege biztosítja az óvodapedagógusok számára a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat. A nevelés egészen belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés. Bár úgy gondoljuk, hogy a feladatrendszer elemeinek gyakorlati megvalósulását a vegyes életkorú csoportokban lehet a legnagyobb hatékonysággal elvárni, mégis azt valljuk, hogy az óvoda és az óvodapedagógusok hatásköre annak eldöntése, hogy vegyes, részben osztott vagy osztott életkorú csoportban nevelik a gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan helyzetek átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

Helyzetelemzés

A helyzetelemzés során törekedtünk arra, hogy feltérképezzük óvodánkban, a játék gazdagságát, változatosságát, sokoldalúságát és főbb jellemzőit. Elsődleges célunk volt, hogy tapasztalatokat gyűjtsünk a gyermekek számára kedvelt játékokról. Feltártuk az eredményeket, hiányosságokat. Csoportszobáinkban a kuckósítás lehetősége részben biztosított.

A paraván alkalmazásával a mobilitás hangsúlyt kapott, mivel így több játékfunkció betöltésére is alkalmasak, gazdagítják a gyermekek játékötleteit, serkentik kreativitásukat.

A szerepjátékoknak kiemelkedő jelentőségük van a szociális képességek fejlődése szempontjából. A gyerekek itt tanulják meg a társas kapcsolatok alakulásának alapvető szabályait, a helyes viselkedési formákat. (családjátékok, boltos, közlekedési játék, orvosos, fodrászat.....). A szerepjátékok az életre készítik fel, a szerepek átélése segít a pozitív és negatív élmények feldolgozásában. Találkoznak a különbözőséggel és közben megtanulják elfogadni társaikat.

Csoportszobáinkban a báb és mesesaroknak, a szabályjátékoknak, körjátékoknak kialakított helye van (szőnyeg, asztal....)

2003-2004-es tanévben részt vettünk pályázat útján a „humanisztikus kooperatív tanulásszervezés” (HKT) programban, ez a módszer kiscsoportos munkaformán alapszik, az óvodában, mint drámajáték alkalmazható.

Nagyon jól tudjuk kiegészítésként hasznosítani programunkban. A drámajáték segít a gyermekek egyéni és szerepvállalásában, s nélkülözhetetlen a közösség formálásában. Változatos, érdekes, új játékokkal ismerkedhetnek meg ovisaink.

Építő és konstrukciós játékok és különféle fejlesztő játékok is rendelkezésünkre állnak, amelyekkel a szőnyegeken és asztaloknál tevékenykedhetnek.

Megfelelően felszerelt udvar áll az óvodások rendelkezésére, ezzel biztosítva mozgásigényük kielégítését (mászó-vár, hajó, egyensúlyozó játékok, focikapu, kosárlabdapalánk, rugós játékok, hinta.....)

A babaház és a KRESZ-park fontos színtere a mozgásos szerepjátékoknak.

Az ideális körülmények, a mennyiségben és minőségben optimális játékeszközök a rugalmasság a gyermekek kreativitását kibontakoztatják.

2. Társas, közösségi tevékenység

A gyermekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. A kooperációs és kommunikációs képességek pedagógiai szempontból sikeres formálásának legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység - társadalmi és egyéni - értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható, átélhető legyen. Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát stb., mindenek előtt az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága (köz-hasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága határozza meg. Pedagógiai programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez .A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. Pedagógiai programunk a gyakorlat szükségleteiből kiindulva vezeti le a társadalmi követelmények rendszerét.

A tulajdonságok, a képességek, a készségek, a szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben (társadalmi gyakorlatban) egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. A társadalom élete, a társadalmi gyakorlat pedig jórészt a társas és közösségi kapcsolatok keretén belül zajlik. Nagyon fontos feladat tehát már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására. Mindez természetesen nem jelenti az egyén fejlesztésének mellőzését. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Az élet is ilyen. Bizonyos korlátok között kiélhetjük magunkat, azaz nekünk éppen úgy szükséges alkalmazkodnunk másokhoz, ahogyan mások is alkalmazkodnak hozzánk .A cél az, hogy az adott lehetőségek között a legtöbbet legyünk képesek egyéniségünkől kihozni, ezzel is gazdagítva a közösséget. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez. A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenység bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja.

Az óvodai csoport , az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások kialakulása, a hagyományok tiszteletben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul .A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit. Ha mindehhez még nyitott légkör, demokratikus és szeretetteljes irányítás társul, akkor tág teret nyitunk a gyermekek önállósága, tenni akarása és döntési képességeinek kibontakoztatása irányában. A nevelőközösség szerepe ebben a folyamatban meghatározó.

A nevelőközösség belső tartása, gyermekszeretete, kivívott tekintélye és világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége nélkül az elképzelt gyermekközösség kialakítása nem sikerülhet. Az óvodai gyermekközössége kialakítása a tevékenységek rendszerén keresztül valósítható meg. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni örömén túl a közös élményt is kell erősíteni. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátás és a komplex foglalkozások rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni. A lényeg, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a tevékenykedtetésen legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivételt csak a testi és szellemi épséget veszélyeztető tevékenységek képeznek. A közösségi szokások kialakítása pedig a tevékenységek végzését segítse, a gyermekek cselekedeteit irányítsa. A szokások tegyék lehetővé, hogy az egyik gyerek ne zavarja a másikat a tevékenység végzése közben, a szokásrendszer tegye lehetővé a gyermekek közötti jobb együttműködést, egymás tevékenységére figyelmet, vagy a közös tevékenység során kialakuló viták lerendezését stb.

Nem fegyelmezni, hanem tevékenységgel és az ehhez szükséges hellyel, eszközzel kell segíteni a gyermeket abban, hogy minél nagyobb önállóságra tegyenek szert óvodai életük során. A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnerviszony kialakítása a cél. Az óvodapedagógus ugyanúgy vegye figyelembe a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárja a szokások, szabályok betartását. A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a szabadságra, a nyíltságra és az őszinteségre kell építeni. A közösség lehetőséget teremt az önálló kapcsolatok kialakítására, a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére és megoldására. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek. A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételre
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, együttdolgozás képességének kialakítása és gyakorlása
- A konfliktusok kezelése
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányába

3. Munkatevékenység

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő-fejlesztőhatást. Itt is érvényes, amit a tevékenységről általánosságban elmondunk: alapvető követelmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése.

A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. A gyermek éppúgy élvezzi a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését, és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni.

Az első feladat olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermek számára elfogadható.

Ezen kívül igen nagy fontosságú, hogy a munkavégzés során biztosítsuk a teljes önállóságot.

A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekre kényszerített feladat legyen. Váljon a csoport számára magától érthető és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A munkafajták közül ki kell emelnünk az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása - a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni. Azt felesleges meghatározni, hogy melyek azok az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek, amelyeket 3-5 vagy 7 éves korban végezhet el a gyermek hagyjuk, hogy a gyerekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül akkor végezzék el az önkiszolgálással kapcsolatos teendőiket, amikor képesek rá, vagy kedvük van hozzá.

A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani. Pontosan olyan módon, mint amikor a szerepjáték megkezdése előtt elosztják egymás között a szerepeket. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését. A munka konkrét tartamát nem tartjuk szükségesnek körülhatárolni, hiszen attól függ, hol és milyen körülmények között működik az óvoda. Községben és falun nyilván több lehetőség adódik az óvoda udvarán kertet létesíteni, kisállatokat, halakat, növényeket gondozni, gesztenyét vagy más terméseket gyűjteni stb.

Városban is megteremthetők ezek a feltételek, de ott egészen más körülmények és adottságok között. Arra azonban mindenütt van lehetőség, hogy a gyermekek tisztán tartsák saját környezetüket, közösen megjavítsák, megtisztítsák játékaikat, hogy maguk rendezzék be a csoportszobákat, maguk díszítsék fel a termet stb.

A munkára nevelés általános értelemben magában foglalja a termelést, a gazdálkodást is, azaz a valódi értékteremtő képességek fejlesztését. Nekünk az óvodában ennél kevesebbel kell megelégednünk, azonban ez nem jelenti azt, hogy ne tudnánk megismertetni a gyerekeket a munka társadalmi értékével. Vegyük például azt, amikor a gyerekek a szülők segítségével papírt gyűjtenek és a pénzből kirándulni vagy fagyaltozni viszik az óvodásokat. Sok óvodában a gyermekek névnapjukon süteménnyel, szörppel vendégelik meg társaikat. Egyes óvodákban gyakori a vadgesztenye összegyűjtése és értékesítése. Ezekben az esetekben ritkán tudatosul még az óvodapedagógusokban is, hogy mindez

pedagógiai céllal is megvalósítható. A gyerekek képesek felfogni, hogy munkájuk eredményeként (papír, gesztenyegyűjtés) kirándulni mehetnek, játékot, mesekönyvet vásárolhatnak. Ez értékteremtés, ami alatt itt anyagi értéket értünk, de felfogásunkban az érték nemcsak materiális, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai, stb. értéket egyaránt jelent.

Véleményünk szerint a kerti munka az a terület, ahol ez az értékteremtő képesség még tisztábban megmutatható. Fontosnak tartjuk tehát az óvodában az élősarok kialakítását és a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoport valamennyi tagjának. Tavasztól-őszig lehet tevékenykedni a kertben és közben rengeteg tapasztalatot, ismereteket szereznek a gyermekek. Óvodai kert alatt valódi, nagy kertet értünk, ahol a zöldségek és a virágok mellett gyümölcsfák is vannak. Ilyen kertből a termést akár értékesíteni is lehet, de amennyiben az óvoda maga használja fel a termést, a gyerekek megérezhetik, megérthetik annak valódi értékét.

Nagyon fontos, hogy a munkavégzéshez elegendő mennyiségben és megfelelő minőségben legyen a gyermekcsoport felszerelve a szükséges eszközökkel, szerszámokkal és azok bármikor hozzáférhető módon, szabadon a gyermekek rendelkezésére álljanak.(gereblye, ásó, kapa, kosarak)

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.

- Folyamatosan biztosítsa , bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket. A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyerekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.

- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.

- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhesék azokat.

4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás.

Ez is öntevékenység, ez is döntés. Különösen a kisgyermek számára az, aki eleinte a felkínált sokfajta tevékenység közül igazából nem, vagy csak nagyon nehezen tud választani.

A szabadidős foglalkozásoknak azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket és szerepüket kivívniuk a nevelési intézményekben, mert másképpen a gyermek sohasem tanulja meg, hogyan gazdálkodik az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. Az óvodában persze sajátosan - az iskolától eltérő módon - értelmezzük a szabadidős tevékenységet. Ennek oka elsősorban az, hogy az óvodások egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykednek.

A szabad választási lehetőség az egyik csoportból a másik csoportba való átlépést is lehetővé teszi. Természetesen nemcsak az épületen belül, hanem azon kívül az udvaron is megvalósítható az a sokfajta választási lehetőség, ami döntésre és természetesen újabb és újabb gyakorlásra készíti a gyermeket.

A csoportok elszigeteltségének megszüntetésével kitágítjuk a gyermek élet és mozgásterét, ami maga után vonja a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlődését.

Az óvodán kívüli szabadidős tevékenységre felhívjuk a családok figyelmét. Községünk különleges természeti adottsággal rendelkezik, turisztikai látványosságokban gazdag, nagy az átmenő forgalom. Ezt kihasználva több program is várja az idelátogatókat. Igyekszünk ösztönözni a szülőket, hogy mindenki lehetősége szerint vegyen részt családjával ezeken a programokon. Természetesen kis közösségünk élen jár a példamutatásban. Így mindig újabb és újabb élményekhez juttatjuk a gyermekeket.

Nevelési programunkban mi is kiemelten kezeljük, hogy gyermekeink ismerjék meg közvetlen környezetüket, az így szerzett élményeket, tapasztalatokat felhasználhatják szerepjátékukban. Séták alkalmával megismerkedhetnek a bolt, a posta, az orvosi rendelő, a virágüzlet munkájával stb. A kirándulásokon ismereteiket gazdagítjuk, szókincsüket gyarapítjuk, terméseket gyűjtünk, amelyekből a foglalkozásokon, szabadidőben érdekes tárgyakat készítünk. Az óvoda udvara, a hegyi tisztások alkalmasak sportolásra, s biztosítják a szabad levegőn eltöltött idő növelését, a természet megszerettetését, a változatos tevékenységet. Mivel gyermekeink többnyire a községben tartózkodnak, ritkán van lehetősége a családok egy részének távolabbi programok szervezésére. Ezért évek óta színházba, kirándulni visszük a gyerekeket.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek.

- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.

- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

V. A komplex foglalkozások rendszere

A komplex foglalkozások lényege:

a.)Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén.

b.)A foglalkozásokat probléma centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi.

A foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

Anyanyelv

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik.

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését .A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket teljesítménye alatt értékelik. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet.

Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család , a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról ami érdekli, foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de célszerű a hétfői napokon erre külön is tekintettel lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengetek élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre Ne vegye el a gyermek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérje és biztassa a bátoribb gyermekeket, serkenve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérelje figyelemmel. Figyeljen arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlósossággal, beszédbeli elmaradással küzd. Szükség esetén kérje szakember segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

Matematika

Programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai foglalkozások keretén belül megvalósuló fejlesztésre kívánja a hangsúlyt helyezni. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy a matematikai nevelés nem komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósulna meg.

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai tanulás több formája valósulhat meg:

- utánzásos, minta - modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra, még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

Az óvodáskort jellemző fejlődésbeli egyenetlenség, a korai családi fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelés terén két életkori szintet jelöljünk meg:

- *Az első szint:* bevezetés a matematikába, - általában a gyermek 5. életévéig tart.

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

- *A második szint:* az intenzív fejlesztés szakasza, az 5-6-7 életévben.

Feladata : az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben a tevékeny élet megkedveltetése.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengetek olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése.

A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítjük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Az óvodapedagógus és a társak jelenléte mobilizálja a gyermek tanulási teljesítményét, tudását, viselkedésének és magatartásának tartalékait. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel a foglalkozásokon, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számunkra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

- A komplex matematikai foglalkozásoknak vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

Természet - társadalom - ember

Ez a komplex foglalkozás, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékeltetni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Nem vagyunk hívei a szétszabdalt, szeletelt foglalkozásoknak, mert azok nem képesek az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására. Az óvodai foglalkozások rendszerének hagyományos felosztása az iskolától átvett szempontok alapján jött létre.

Ez a felosztás a tudományok rendszerét és nem a valóságot modellezi és így már az óvodában megkezdődik a világról a gyermek felé áradó észlelések, tapasztalatok, ismeretek szétaprózódása, ezért okoz nehézséget az összefüggések meglátása és megértése a gyermek számára.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében.

A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természet szeretetnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermeknek. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermeknek. A komplex foglalkozás tehát csak átvitt értelemben nevezhető valódi foglalkozásnak. Inkább komplex tapasztalatszerzési lehetőségről van szó.

Ehhez a nevelési területhez tartozik a közlekedésre nevelés is, melyet a séták és kirándulások alkalmával gyakorolhatnak a gyerekek a természetes környezetben - falunkban és a közeli városokban (gyalogos közlekedés szabályai, gyalogátkelőhely, jelzőlámpa). Ennek játékos gyakorlásához nyújt segítséget a KRESZ- park az óvoda udvarán.

Már az óvodában fel lehet és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Meg lehet éreztetni a gyermekkel, hogy mindenkinek lehetősége van saját lelkiismeretének megfelelően dönteni.

A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat.

Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak) tisztelete és szeretete.

A komplex foglalkozás keretén belül egészen odáig mehetünk el, hogy az óvodás gyermek számára megtapasztalható és ez által megérthető társadalmi folyamatok között még gazdasági kérdések is felszínre kerülhetnek.

Ennek egyik nagyon egyszerű és kézzelfogható példája a tényleges vásárlás a boltban. Nem szükséges tehát elvont, tág fogalmakban gondolkodnunk, hanem a gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből megismertetni mindazt, ami megérthető és hasznosítható a gyermek számára.

A környezetvédelem vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex foglalkozások rendszerébe. A természet-társadalom- ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megérezhető.

A természet - társadalom - ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek

újra játszik életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a minden napokban a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. A környezettel való szoros kapcsolat az életfolyamatok újrajátszása nemcsak arra ad lehetőséget a gyermeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást. A születéstől - felnőttkorig címmel megfogalmazott komplex foglalkozások magukban foglalják a testápolástól, a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. A szokások elsajátítása, a társadalomban való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével. Ez a komplex foglalkozás hagyományos értelemben nem is nevezhető foglalkozásnak, hiszen játékidőben, szabadidőben, vagy a nap bármely időszakában megvalósíthatók az itt jelentkező feladatok.

Az óvodapedagógus feladatai a foglalkozások megszervezésében:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben
- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermeknek a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez
- A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg
- Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is.

Művészeti tevékenységek

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet.

Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat, vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelenti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekre.

Nem lehet elégszer elmondani azt sem, hogy egy kellemes benyomást keltő, jó ízlésű óvodapedagógus mennyit tud tenni szinte észrevétlenül, saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül.

Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenképp az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőttek által kidolgozott elképzeléseket megvalósítani a gyerekekkel. Mindig arra törekedjünk, hogy ők maguk találják ki és valósítsák meg elképzeléseiket, csupán akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az új alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének - zenében, a bábozásban, a rajzolásban stb. ..., kifejezésre juttassák.

A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus felelőssége igen nagy, hiszen a gyermek fogékony mindenre, mindent befogad, minden érdeklődik, mindent utánoz, mindent válogatás nélkül kedvel. Az óvodapedagógus véleményét - különösen akkor, ha szeretetteljes kapcsolatban van vele - szinte fenntartás nélkül elfogadja. Amit az óvónéni szépnek lát, az neki is tetszeni fog. Ezért fontos, hogy jó ízlésű, művészetet kedvelő ember foglalkozzon a kisgyermekkel.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű.

Ebbe a fogalomkörbe a mese - vers, az ének - zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, amelyek játékidőben vagy szabadidőben éppúgy gyakorolhatók a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését, valamilyen formában. Az összességében lehulló falevelet színezzük, festhetjük, lerajzolhatjuk, énekelhetünk és mesét, verset mondhatunk róla, bábokat készíthetünk belőle.

Ez így együtt jelentkezik a valóságban is és ennek kell visszatükröződnie a foglalkozásokon is. Ismételten le kell szögezni azonban, hogy foglalkozásoknak tekintjük a szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tehát

foglalkozás alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett foglalkozásokra gondolni.

Mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás

Nem szükséges foglalkozási kereteken belül maradni, hiszen mesélni minden nap szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején.

A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délben, elalvás előtt vagy délután. A mese - vers kezdeményezések agyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja. Teremtsünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Segítsük elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.

Vizuális tevékenységek

(Gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás.)

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek a fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Nagyon célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel.

Szokás kérdése, mennyire képesek a gyermekek környezetüket ilyen széles skálájú tevékenységrendszer mellett is rendben tartani. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által elérhető világ tárgyai és eseményei.

Ugyancsak kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési módszerekkel elveszjük a gyermek bátorságát az egyéni kifejezőmódoktól. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy

bármikor kipróbálhassák képességeiket. Amennyiben megoldható, minden csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tároljuk. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal.

Ének - zene, énekes játék

Az óvodai ének - zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. A néphagyományörzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének - zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások.

Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték vagy mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének - zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének - zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományörzés és az ének - zenei nevelés színvonalának megőrzése.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

- Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.

- Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának.

- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.

- Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását. Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket.

- Az óvodapedagógus a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghitt légkör megteremtésére.

3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek

Mindennapi testnevelés

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ajánlatos tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülésel együtt járó tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk.

A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltételek biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen.

A mindennapi testnevelés mozgásanyagát beépítve, lehetőség szerint, hetente 1-2 alkalommal tartunk, kötelező testnevelés foglalkozást.

A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is. A mindennapi testnevelés hatásának maximális kifejtéséhez szükségesek olyan objektív és szubjektív feltételek, melyek lehetőség szerint valamennyi óvodában megvalósíthatók és amelyek megsokszorozzák az egyébként elérhető eredményeket.

A mozgásfejlesztés feladatai:

- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtunk változatos lehetőségeket.
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit. Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

4. Hagyományörzés óvodánkban (gyermektánc)

Óvodánkban nagy szerepet kap néphagyományaink és szokásaink megőrzése és ápolása, ezzel egészítjük ki adaptált programot.

Munkánkba beletartoznak a népi kismesterségek, a jeles napok szokásainak megismerése, a néptánc, a népi gyermekjátékok tanulása. A néptánc legfőbb célja, hogy a gyermekek ismerkedjenek meg népünk folklór kincseivel és szeressék meg a népi játékokat, apróbb táncokat. Míg a népi játékok színesebbé teszik az ének-zenei nevelést. A néptánc ezen kívül a testi nevelés feladatát is kiegészíti.

Gyakorta lehetőséget teremtünk az együttes élményre, hiszen a mindennapos mese, énekes –táncos körjátékok vagy a mindennapi tevékenységet lezáró beszélgetés, tartópillérei és összetartó elemei együttlétünknek. Témaköreinkhez rendeljük az alkalomhoz illő népköltészetet (mesét, mondókát), gyermekjátékot és mesterségeket. Egész évben a játszóházakból ismert tevékenységekkel ismerkedhetnek: szövés, fonás, gyöngyfüzés, csuhé és rongybabakészítés, mézeskalácssütés, tojásírás.....

Szeretjük és tiszteljük környezetünket, a természetes anyagokat. Tudatosan válogatjuk környezetünk tárgyait. Meg tanuljuk tisztelni a régít. Olyan gyökerek ezek, melyekből táplálkozni lehet és kell.

Miért vonzó a gyerekek számára a népi játékeszköz?

Mert anyaga maga a természet, mely állandóan változik, és így naponta szállítja az új elemeket.

A varázs persze nagyban függ a gyűjtés- készítés körülményeitől is. A természetes anyagokból egyrészt maguk készíthetnek játékot, másrészt segítik kreativitásuk fejlődését ezáltal, hogy egy-egy anyagból sokfajta játékeszköz készíthető. A természetes anyagú játék igaz, hogy nem olyan tartós, mint a műanyag, de elkészítésük már önmagában is játék.

Néprajzi ismereteinket folyamatosan bővítjük. Összegyűjtjük környezetünk hagyományait.

Ünnepnapokon az óvodát is ünneplőbe öltöztetjük. Az ünnephez méltóan díszítjük a csoportszobáinkat, a folyosót. A gyermekek megtanulják, hogy az ünnephez más viselet, viselkedés illik. Az élmény nemcsak az összetartozás élményét erősíti, hanem az esztétikus környezet, öltözködés iránti igényt is megalapozza.

Falunkban nagyon fontos esemény minden évben a Búcsú, a Szüreti felvonulás és a Falunap. Mindegyik turisztikai látványosság szempontjából is kiemelkedő. A szüreti mókázásba bevonjuk a szülőket, a gyerekeket is.

A hagyományörzés a teljes nevelési folyamatot áthatja, a gyermekek személyiségét gazdagítja. Célja az óvodai nevelésbe a múlt értékeinek átörökítése, éltetése.

A néphagyományörző tevékenységet tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglalja évszakonként az „ÉVKÖR”. (lásd: melléklet)

5. Ünnepeink

A programunk tartalmából fakad, hogy a néphagyományörzés a jeles napok gazdagítják nevelésünket. Az ünnepek tervezésénél, lebonyolításánál figyelembe vesszük a szülők igényét is. Egy-egy eseményt mindig lázas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangolódó közös tevékenység a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol. Minden alkalommal bevonjuk őket az ünnepek szervezési feladataiba és természetesen tevékeny részesei lesznek az ünneplésnek.

Nagy hagyománya van óvodánkban a **születésnapi köszöntésnek**. A gyermekek számára ez egy várva várt nap. Az óvodás társak mondókákkal, versekkel, dalokkal köszöntik fel az ünnepeletet, aki süteménnyel, üdítővel viszonzza a jókívánásokat.

Évek óta délután érkeznek az oviba a **Mikulás**. Ezt a találkozást egész napos várakozással teli, vidám program előzi meg. (zenés műsor, bábjáték...)

A **Karácsony** a szeretet ünnepe, az ajándékkészítés, díszítés, a várakozás öröme az óvoda életét is áthatja. A feldíszített fenyőfa és alatta az ajándékok a két csoportszoba között, reggel meglepetésként várja a gyerekeket. Karácsonyi dalok, az asztalon égő gyertyák teszik még meghittebbé az ünnep hangulatát.

A **Farsang** az egyik legvidámabb nyílt nap az életünkben. Az óvoda apraja és nagyja jelmezbe bújjik és szórakoztatja a meghívott vendégeket. Műsorunkban Farsanghoz kapcsolódó néphagyományokat is felelevenítünk (pl. alakoskodás, medvetáncoltató...)

A felnőttek világához kapcsolódó ünnepek a gyermekben érzelmi benyomásokat keltenek. Az ünnepek értelmét később szerzett ismeretek világítják meg. A **Március 15-e** zászlós, menetelős huszárcapitányról szóló mondókák, dalok, versek főleg a fiúkban hagynak nagy élményeket. A templom-téren elhelyezett emléktáblánál virággal, zászlóval tisztelgünk.

A **Húsvét** a kedves népszokások közé tartozik. A nyuszi fészek készítése az udvaron, a locsolóversek tanulása, a locsolkodás hagyománya mindig örömteli a gyermekek számára. Locsolkodáskor az ovis fiúk az óvó néniket és dadus néniket is meglocsolják.

Nagyon fontos és szép ünnep számunkra az **Anyák napja**. Az anyukák és a nagymamák köszöntésére, ajándékkal és műsorral készülünk. Ez az ünnep mindenki számára meghitt pillanatokot idéz fel. A szép versekkel, dalokkal mindig könnyeket csalogatunk az anyukák szemébe.

A **Gyermeknap** az óvodánkban vidám nap sok-sok játékkal. A gyerekek örömmel veszik birtokba az új játékokat. Délután bűvész, vagy bohóc kápráztatja el őket, így még emlékezetesebb lesz számukra ez a nap.

Az **Évzáró** és **Ballagás** az év utolsó rendezvénye. Ha az idő engedi, az udvaron bonyolítjuk le. Szívesen elevenítünk fel hagyományokhoz kapcsolódó eseményeket, mint a lakodalmas, szüret, aratás, vásár stb. A nagycsoportosok ballagó versekkel, dalokkal búcsúznak az óvodától.

Évzárónkat évek óta megtisztelik az iskola igazgatója, az alsóban tanító pedagógusok és az óvodánk támogatói. Itt köszönjük meg segítő munkájukat és felajánlásukat.

A népszokásörző jeles napok eseményeit meghatározott rituálék szabályozzák. Nagyon fontos, hogy az óvónő ebből mennyit vesz át, amivel a gyermek érzelmein át a közösséghez tartozást kívánja alapozni. Ebben a folyamatban a lényeg: mindennek eljön az ideje, amire minden évben ugyanakkor és ugyanúgy illik készülni. Az újra átélés vágya motivál, a nagyobbak a készülődés során felidéznek emlékeiket, tudják, mire készülnek, a kisebbek is átélhetik ezeket az új élményeket.

A természetóvó jeles napok az utóbbi években kerültek be a közzgondolkodásba. A gyermekek jobban megismerkednek a madarakkal, fákkal. Természetes a folyamatos gondozáson és törődésen túl az ünneplésük. (Madarak és fák napja,

Föld világnapja, Víz világnapja) Az évről-évről visszatérő hagyományok biztonságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében, erősödik a valahová tartozás érzése.

VI. A nevelés tervezése és időkeretei

1. A fejlesztés módszere:

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. A tevékenységközpontú nevelési program megvalósítása leghatékonyabban vegyes csoportban képzelhető el, de az óvodában létrejövő adott lehetőségek döntik el, milyen csoportszervezési formát alkalmaznak. Részben osztott és osztatlan csoportban is megvalósíthatók a kitűzött nevelési célok és feladatok. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztés, a foglalkozás formáját ne a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.

A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan helyzetek megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív probléma megoldásra ösztönözzük gyermeket. Ennek kialakításához mindenekelőtt szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

A tehetség fogalmának megközelítése nem könnyű dolog. Összességében úgy fogalmazható meg, hogy tehetséges az, aki többet tud. Tehetségen többnyire a képességek magas szintjét értjük. Hogyan segíthetjük hozzá gyermekeket tehetségük kibontakoztatásához? Lehetőségünk nyílt a környező óvodák által megrendezett OVI- olimpián, való részvételen és rajzpályázatokon.

- Biztosítanunk kell a szabad önkifejezés lehetőségét.
- A gyermekekkel való kapcsolat legfőbb jellemzője: a szeretet és az elfogadás.
- Tevékenységlehetőségek biztosítása, amelyekben a gyermek egész testével, valamennyi érzékszervével részt vesz.

- Folyamatos és rugalmas napi- és heti rend biztosítása.
- A gyermek teljes körű, alapos ismerete (anamnézis, jelenlegi állapot, a fejlődés nyomon követése).
- Ösztönzés, bátorítás, elismerés gyakori alkalmazása.

2. A fejlesztés kerete:

- A teljes nevelési folyamat, amely vegyes, részben osztott vagy osztott csoportokon belül a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.
- A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei :
 - önálló és irányított tapasztalatszerzés
 - komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások.

3. A nevelés időkeretei :

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása.

A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára.

A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok változnak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

Napirend

A napirend általános időkeretei 10,5 órás óvodai nyitva tartás esetén:

- játék és szabadidős tevékenység	6 óra
- étkezés, pihenés	3 óra
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység	1 óra
- komplex foglalkozások naponta	30 perc

A napirenden az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változik, a körülmények, az évszakok, a váratlan események stb. hatására.

Heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A heti rend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a befogadás idején figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodó heti rendet állítsunk össze. Később, az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend és a napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe.

A heti rend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A heti rend kialakítása az óvodapedagógus feladata.

Számtalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek figyelembe vételével nemcsak a komplex foglalkozások helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Heti, kétheti, havi nevelési-tanulási tervkészítés
- Heti rend és napirend összeállítása
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- A nevelőmunka folyamatos értékelése.

VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskola élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez a testi, lelki és szociális érettség mindegyike egyaránt szükséges.

Testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erősen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának különös jelentősége van. Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, és megnő a megőrzés időtartama. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme, kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Érthetően, folyamatosan kommunikál, érzelmeit érthető formában megfelelő és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezetet, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre felnőttel és gyermektársaival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késeltetni tudja szükségletei kielégítését, az akarat és önfegyelmegfelelő szintje jellemzi. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb

elvégzésében nyilvánul meg. Ezt a tevékenységet kitartásának, önfegyelmének, munkatempójának, önállóságának alakulása biztosítja.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

VIII. Óvodánk kapcsolatai

Az óvodai nevelő munka a család, a különböző intézmények és a civil szervezetek szoros és hasznos együttműködésével lehet igazán eredményes.

1. Óvoda és család kapcsolata

Legszorosabb kapcsolat a gyermek érdekében az óvoda és a család között van. Ezért programunk figyelembe veszi az otthonról hozott szokásokat és a jó szokásokat erősíti is.

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. A kettő folyamatos, jó együttműködése, feltétele a gyermek harmonikus fejlődésének.

A gyermekek együttnevelése érdekében elengedhetetlen, hogy a szülők és az óvodapedagógusok kölcsönösen megismerjék egymás lehetőségei, nevelőmunkáját, szokásait.

Az együttműködés formái:

- napi találkozások, beszélgetések
- családlátogatások
- szülői értekezletek, fogadóórák
- nyílt napok
- faliújságon keresztül

2. Az óvoda és a szülői közösség kapcsolata

Óvodánkban a szülői szervezet a tanév elején megválasztja vezetőségét. Az elnököt célszerű megfontolásból a „kiscsoportos” szülők közül jelölik ki, hogy 3 éven keresztül képviselhesse a szülők érdekeit és segítse a szülőkkel való együttműködésünket.

Az SZK feladatai:

- az óvoda és a szülők között rajtuk keresztül áramlanak az információk, javaslatok és visszajelzések az óvoda munkájáról
- rendezvények, programok támogatása, lebonyolítása.

Az SZK segítségével kérdőívek formájában kikértük a szülők véleményét és igényeit az óvodával kapcsolatban és ezt igyekeztünk programunkban figyelembe venni.

3. Óvoda - iskola kapcsolata

A gyermekek óvodából iskolába történő átmenetének megkönnyítése érdekében elengedhetetlen a két intézmény szoros és jó kapcsolata. Ezt kölcsönös bizalommal, egymás munkájának megismerésével, megbecsülésével biztosítjuk.

Az együttműködés fajtái:

- folyamatos kapcsolattartás a két intézmény vezetője között
- kölcsönös óra illetve foglalkozás látogatás a két intézmény pedagógusai között
- a szervezett programokon az óvodás gyermekek és az iskola tanulói együtt vesznek részt (karácsonyi - anyák napi - gyermeknapi - falunapi rendezvények)

4. Óvoda - Önkormányzat kapcsolata

Az óvodavezető kapcsolatot tart a fenntartóval.

5. Óvoda és pedagógiai szakszolgálat intézményeinek kapcsolata

Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Keszthelyi Tagintézménye, a Keszthelyi Zöldmező utcai Általános Iskola és Speciális Szakiskola és EGMI, valamint a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat: a problematikus gyermekekkel kapcsolatban segíti pedagógiai munkánkat.

6. Óvoda és közművelődés kapcsolata

Az iskolában kialakított könyvtárba is ellátogathatunk a gyermekekkel, ahol megismerkedhetnek a könyvtár jelentőségével, hallanak a könyvek fontosságáról. A Művelődés Ház, valamint az IKSZT otthont ad a hagyományos ünnepek, ünnepélyek lebonyolításához.

Évente egy-két alkalommal bábszínház és meseszínház látogatást teszünk Hévízre, Keszthelyre, Zalaegerszegre, illetve kirándulások keretében múzeumok, kiállítások és látványosságok megtekintésére is lehetőséget teremtünk.

7. Gyermekvédelem

Az ép, demokratikusan nevelő, a gyermek fejlődéséhez minden feltételt biztosító családok és az óvoda együttes hatásai védettséget adnak a gyermekeknek a különböző ártalmakkal szemben. Ha ezek a feltételek nem biztosítottak, akkor a gyermekvédelem jelentősége felerősödik.

A szülők jogait a gyermek jogainak tiszteletben tartásával gyakorolhatják, kötelesek azok érvényesítését minden lehetséges módon elősegíteni. Ha a kötelezettségüknek nem tesznek eleget és ez által a gyermek fejlődését veszélyeztetik, a nevelés megválasztására irányuló joguk korlátozható.

A gyermek joga, hogy a nevelési-oktatási intézményekben, biztonságban, egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki. Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból. Az óvoda feladata, hogy felderítse a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, s pedagógiai eszközökkel törekedni kell a káros hatások megelőzésére. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedni kell.

Óvoda és Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata

A gyermekvédelmi felelős az intézményvezető megbízásából képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését. A programban kitűzött feladatokat folyamatosan minden pedagógus végzi. Feladatunk, hogy a családdal együtt működve kiküszöböljük a gyermekekre ható ártalmakat, megvédjük őket testi-lelki, erkölcsi károsodástól, illetve ellensúlyozzuk a veszélyeztető hatásokat. A gyermekvédelmi felelős feladata ennek a munkának az összehangolása, a nyilvántartás, a tájékoztatás a szülők és a Gyermekjóléti Szolgálat felé. (Jelző rendszeri ülés havi egy alkalommal, melyen az óvoda gyermekvédelmi felelőse is részt vesz.)

Sajátos nevelést igénylő gyermekek integrációja

Vannak olyan gyermekek, akiknek fejlődésük érdekében az átlagostól eltérő szolgáltatásokra van szükségük. (Szakértői vélemény a gyermek állapotáról tájékoztatást ad.) Óvodánk a sajátos nevelést igénylő gyermekek integrált nevelését biztosítja az irányelvek figyelembe vételével. Kiemelten figyelünk a sérülés jellegére, mértékére, a gyermek terhelhetőségére, kiemelkedő tevékenységére. A fejlesztést megfelelő szakember és fejlesztőeszközök segítik.

8. Az óvoda és az egészségügyi intézmények kapcsolata

Az egészségügyi ellátást az intézmény orvosa, ill. a védőnő látja el.
- az orvos évente szűrővizsgálatot végez óvodásaink körében.
- a védőnő hetente végez tisztasági vizsgálatot, ill. hallás - és látásvizsgálatot.

9. Az óvoda és civil szervezetek, vállalkozók kapcsolata

Az óvoda támogatóinak száma évről-évre bővül. Holland vállalkozók, német családok, helyi és vidéki vállalkozók, szülők felajánlásaival javítunk az óvoda felszerelésén.

10. Óvoda és kisebbségi szervezetek kapcsolata

Településünkön 2002-ben megalakult a Kisebbségi Önkormányzat, képviselőjével folyamatos kapcsolatot tartunk.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

*Vélemények:.....
.....
.....
.....

Dátum:

Elfogadta az óvoda nevelőtestülete:
.....

Dátum: 2017. december 18.

*Jóváhagyta: Vajda Károlyné
.....

Dátum: 2017. december 19.

Az óvodai nevelési program megtalálható:
- Zalaszentőti Kópékuckó Óvodában
- fenntartónál

